WENSEN EN BEDENKINGEN bij het voorstel bij het voorstel op Conceptteksten Omgevingsvisie Texel ‘Texel op sien Tessels’

	Partij	Titel wens/bedenking	Omschrijving
1.	PvdA PRO Texel	WENS: **De Texeltoets als kompas voor toekomstige ontwikkelingen**	**2.2 Identiteit van Texel** De Omgevingsvisie beschrijft wat Texel bijzonder maakt. Wij vinden dat deze kwaliteiten niet alleen benoemd moeten worden, maar ook richting moeten geven aan toekomstige keuzes. Daarom wensen wij dat de Omgevingsvisie een Texeltoets introduceert: een vast afwegingskader waarmee ontwikkelingen, plannen, investeringen en beleidskeuzes worden beoordeeld. De toets vormt een praktische uitwerking van de Texelse kernwaarden en helpt om deze niet alleen onderdeel te laten zijn van onze identiteit, maar ook van onze manier van besturen. De kernwaarden rust, ruimte, natuur, landschappelijke kwaliteit, cultuurhistorie en nachtelijke duisternis vormen daarbij een belangrijk fundament. De centrale vraag daarbij is: **Maakt dit Texel beter voor inwoners, ondernemers, bezoekers en onze leefomgeving?** De Texeltoets wordt toegepast op gemeentelijke plannen, beleid en investeringen, maar biedt ook een herkenbaar kader voor de beoordeling van initiatieven van inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en evenementen. Zo ontstaat één gemeenschappelijke maatstaf voor iedereen die wil bijdragen aan de toekomst van Texel. Ontwikkelingen worden daarbij niet alleen beoordeeld op wat mogelijk is, maar vooral op de vraag of zij bijdragen aan een sterk, leefbaar en toekomstbestendig Texel. Dit sluit aan bij de uitgangspunten van de Omgevingsvisie, waarin de waarden van Texel als basis voor toekomstige afwegingen worden benoemd. 4Wat goed is voor Texel, moet de toets kunnen doorstaan.

	Partij	Titel wens/bedenking	Omschrijving
2.	PvdA PRO Texel	WENS: Open landschap afwegen tegen klimaatadaptatie	**o.a. 2.2.2 Ruimtelijke opbouw en waarden van Texel (§2.2.2 p. 22-25; §2.2.3 p. 31; §3.3.4 p. 40)** De visie wil Texel klimaatrobuust maken, maar werkt schaduw en verkoeling alleen uit voor de dorpen. Voor het buitengebied, met name de Strand- en Zeepolders, is het behoud van het open karakter het uitgangspunt. Maar: hitte, droogte en extreme neerslag stoppen niet bij de dorpsgrens. Als openheid een absoluut uitgangspunt blijft, staat het al snel haaks op de bescherming van mens, dier en water in het buitengebied. De visie zegt zelf dat het Texelse landschap van oudsher afwisselend dicht en open is (p. 22). Onze wens dus: 44Laat de visie openheid afwegen tegen klimaatadaptatie, in plaats van openheid altijd voorop te zetten. Openheid wordt gericht beschermd waar die echt waarde heeft, en elders is ruimte voor beplanting die schaduw geeft, water vasthoudt en verkoeling brengt.
3.	PvdA PRO Texel	WENS: Openbaar vervoer als volwaardig alternatief	**3.3.10 Realiseren van een beweegvriendelijke leefomgeving (en: (§3.7.2 p. 59; §3.5.3 p. 53; §3.7.5 p. 60)** De visie wil dat het openbaar vervoer een volwaardig alternatief voor de auto wordt, betaalbaar en eilanddekkend, en dat toeristen de auto laten staan. Voor de uitvoering verwijst de visie vooral naar de provincie als concessieverlener. Maar daarmee is Texel volledig afhankelijk van een concessie die geen garantie biedt op goed OV. Voor de nieuwe concessie vanaf 2028 schreef maar één vervoerder in, die voor 13 jaar het alleenrecht krijgt. Het OV-gebruik op Texel is sinds 2012 niet gestegen. Onze is wens is dus dat de visie uitgaat van een gemeente die zelf regie neemt over het vervoer op het eiland, en niet afwacht wat de concessie oplevert. Het OV verbindt alle dorpen, sluit aan op de boot, en werkt samen met het parkeer- en toerismebeleid, zodat reizen zonder auto voor inwoners en bezoekers de logische keuze wordt.
4.	PvdA PRO Texel	WENS: Gifvrije zones langs de dorpsranden	**3.4.4 Streven naar een natuurinclusieve agrarische sector (§3.4.4 p. 49-50; §3.8 p. 61)** De visie erkent de zorgen over gewasbestrijdingsmiddelen en de volksgezondheid, maar wil het gebruik alleen "waar mogelijk" verminderen.

	Partij	Titel wens/bedenking	Omschrijving
			Bij de geitenhouderij kiest de visie wél voor voorzorg vanwege gezondheidsrisico's (p. 50). Wij vinden "Waar mogelijk" te vrijblijvend voor een gezondheidsrisico. Wie aan de rand van een dorp woont, of in het buitengebied woont of verblijft, verdient dezelfde voorzorg als bij de geitenhouderij. Onze wens dus: Laat de visie uitgaan van gifvrije overgangen tussen dorp en landschap, en van bescherming van plekken in het buitengebied waar mensen wonen of verblijven. Die zones moeten groene randen worden die de gezondheid beschermen en tegelijk bijdragen aan biodiversiteit en klimaatadaptatie, in samenwerking met de agrariërs die er boeren.
5.	PvdA PRO Texel	WENS: Kiezen voor landbouw die mestproductie verkleint, niet voor technieken die de huidige productie vastleggen	**3.4.4 Streven naar een natuurinclusieve agrarische sector** De visie kiest voor natuurinclusieve landbouw en minder gebruik van mest. Tegelijk noemt ze mestvergisters en een collectieve mestverwerking als te ondersteunen innovaties. Vergisting en verwerking van mest, collectief of per bedrijf, vragen om een vaste aanvoer van mest en houden zo de intensieve veeteelt in stand. Bovendien vergroten ze het mesttekort op het eiland, omdat de mest als product van Texel verdwijnt in plaats van terug te gaan naar de eigen bodem. Dat botst met de koers die de visie zelf kiest. Wij vinden dat de visie consequent moet zijn: Texel kiest voor een landbouw die de kringloop op het eiland sluit en de mestproductie verkleint, niet voor technieken die de huidige productie vastleggen.
6.	PvdA PRO Texel	WENS: Kiezen voor opwek waar die het meeste oplevert: geconcentreerd op bedrijventerreinen, gecombineerd met opslag, en gedeeld met de omliggende buurt	**3.6.2 Texel is klimaatneutraal en zoveel mogelijk energieneutraal in 2050;** De visie ziet bedrijventerreinen als proeftuin voor duurzame energie en noemt energiehubs en gedeelde batterijen, maar alleen als iets om te onderzoeken. Tegelijk wordt het bedrijventerrein bij Oudeschild uitgebreid. Losse opwek per huishouden lost de netcongestie niet op en kan het net op zonnige momenten zelfs zwaarder belasten. De visie blijft afwachtend, terwijl delen van energie en transportcapaciteit inmiddels wettelijk mogelijk is. Wij willen dus graag dat in de visie wordt gekozen voor opwek waar die het meest oplevert: geconcentreerd op bedrijventerreinen, gecombineerd met opslag, en gedeeld met de omliggende buurt. Nieuwe en bestaande bedrijventerreinen worden zo energieknooppunten die het net ontlasten in plaats van belasten.

	Partij	Titel wens/bedenking	Omschrijving
7.	PvdA PRO Texel	WENS: 't Horntje als entree van het eiland	**(§2.2.2 p. 24; §3.7.5 p. 60; §3.3.2 p. 39)** **3.7.5 Behoud van de vaarverbinding en een toekomstbestendige veerhaven** De visie ziet de vernieuwing van de veerhaven als kans om de entree van Texel toekomstbestendig in te richten. 't Horntje zelf wordt alleen als kennis- en innovatiepolder genoemd. De visie behandelt entree, wonen en energie hier los van elkaar, terwijl ze bij 't Horntje allemaal samenkomen. Als de herinrichting vooral draait om ruimte voor auto's, wordt de binnenkomst van Texel een parkeerterrein. Wat wij dus willen terugzien in de teksten van de Omgevingsvisie, is dat ‘t Horntje benaderd wordt als samenhangend gebied: een groene, uitnodigende entree die een verder bezoek aan het eiland vanzelfsprekend maakt, met ruimte om te onderzoeken of wonen en eigen energievoorziening daar een plek kunnen krijgen.